

## Sivistysvaliokunta

### Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2017

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2017 (K 2/2018 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- johtaja Antti Virrankoski, Eduskunnan kirjasto
- turvallisuusjohtaja Jukka Savola, Eduskunnan kanslia

#### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Eduskunnan kirjasto palvelee eduskuntaa toimialaansa kuuluvin tavoin, toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista, yhteiskunta- ja eduskuntatietoa välittävänä keskuskirjastona (laki eduskunnan kirjastosta 717/2000, 1 §). Kirjaston toiminnasta säädetään tarkemmin eduskunnan kanslian ohjesäännössä (1480/2015) ja Eduskunnan kirjaston ohjesäännössä (724/2000).

Valiokunta uudistaa aikaisemmissa mietinnöissään esille tuomansa, että Eduskunnan kirjasto tietopalveluineen on eduskunnan toiminnalle välttämätön (SiVM 8/2016 vp ja SiVM 10/2017 vp). Kirjasto myös tuo tietoa lainsäädännöstä ja eduskunnan toiminnasta saavutettavaksi ymmärrettävässä muodossa eduskunnan ulkopuolelle. Tällä tavoin kirjasto tukee osaltaan demokratian toteutumista.

Valiokunta pitää hyvänä, että Eduskunnan kirjasto on kehittänyt toimintaansa tavoitteellisesti toimintaympäristön muutoksiin vastaten. Kertomusvuonna aloitettiin kirjaston vuosille 2017—2020 laaditun palvelustrategian toteutus, johon liittyy useita verkkopalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita. Kirjasto liittyi syksyllä 2017 kansallisen Finna-palvelun käyttäjäksi, joka sitoo Eduskunnan kirjaston tiiviisti kansalliseen kirjastoverkkoon. Kertomusvuonna kirjaston verkkosivuja kehitettiin käytettävyysskyselyn ja -testien perusteella. Sivuston kehittäminen on tärkeää, koska verkkopalveluilla parannetaan kirjaston palvelujen saavutettavuutta. Valiokunta korostaa myös Suomen kirjastoverkon kanssa tehtävää yhteistyötä, jolla tieto eduskuntatyöstä, lainsäädän-

## Valiokunnan mietintö SiVM 6/2018 vp

nöstä ja demokratiasta saavuttaa kansalaiset laajasti. Tähän avaa uusia mahdollisuuksia rakenteilla oleva Keskustakirjasto Oodi.

Tiedon saatavuuden helpottamiseksi valiokunta pitää tärkeänä, että Eduskunnan kirjasto kerää, jäsentää ja jakaa tietoa ajankohtaisista ja muistakin yhteiskunnallisista teemoista. Tätä työtä kirjasto on kertomusvuoden aikana tehnyt monipuolisesti muun muassa osallistumalla eri tavoin satavuotiaan Suomen itsenäisyyden juhluvuoden ohjelman toteutukseen sekä kokoamalla uusien lainsäädäntöhankkeiden tietopaketteja verkkosivuilleen.

Valiokunnan saaman lausunnon mukaan pitkäaikainen suuntaus tieteellisissä kirjastoissa on ollut kävijämäärien ja kirjalainojen vähentyminen asiakkaiden siirtyessä käyttämään aineistoja yhä enemmän verkossa. Kertomusvuonna Eduskunnan kirjaston kävijämäärä oli vajaat 32 000, ja kasvua oli noin prosentti edellisvuoteen verrattuna. Uusia asiakkaita rekisteröitiin reilut 700, joka on vaalivuotia lukuun ottamatta suurin määrä sitten vuoden 2010. Kaukopalvelun kysyntä on lisääntynyt huomattavasti, 12 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna, ja myös tietopalvelutoimeksiantojen määrässä oli nousua. Lainoja uusittiin edellisvuotta vähemmän, mikä vähentää tilastoitujen lainojen kokonaismäärää. Kirjaston tiedonhankinnan koulutuksiin osallistujien määrä oli edellisen vuoden tasolla. Kirjaston asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Tämä käy ilmi sekä kansanedustajille kohdennetusta palvelukyselystä että kaikille kirjaston asiakkaille lähetetystä käyttäjäkyselystä.

Kirjaston kertomuksen mukaan eduskunnan arkiston toiminta siirtyy yhä enemmän sähköiseen toimintatapaan. Kertomusvuonna sähköisesti toimitettujen asiakirjojen sivumäärä oli yli kaksinkertainen vuoteen 2016 verrattuna. Kuva-arkistosta pyydettiin kuvalainoja ennätysmäärä, reilut 9 300 kappaletta.

Valiokunta toteaa, että Eduskunnan kirjasto pystyy monipuolisella toiminnallaan ja asiantuntemuksellaan palvelemaan hyvin eduskunta-, tutkija- ja asiantuntijatyötä tekeviä sekä opiskelijoita ja myös vastaamaan kansalaisten tiedontarpeisiin. Valiokunta pitää hyvänä, että kirjasto seuraa ja arvioi toimintaansa säännöllisesti ja hyödyntää niistä saatua tietoa toimintansa kehittämisessä. Kertomuksen ja valiokunnan saaman selvityksen mukaan kirjasto on kertomusvuonna 2017 hoitanut sille kuuluvat tehtävät onnistuneesti.

### **VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS**

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 2/2017 vp johdosta.*

#### **Valiokunnan kannanottoehdotus**

*Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.*

## Valiokunnan mietintö SiVM 6/2018 vp

Helsingissä 12.9.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuomo Puumala kesk

jäsen Ritva Elomaa ps

jäsen Jukka Gustafsson sd

jäsen Hanna Kosonen kesk

jäsen Mikaela Nylander r

jäsen Ulla Parviainen kesk

jäsen Pekka Puska kesk

jäsen Sari Sarkomaa kok

jäsen Jani Toivola vihr

jäsen Pilvi Torsti sd

jäsen Raija Vahasalo kok

varajäsen Petri Honkonen kesk

varajäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen